

Pelleter fent una parada a tocar la porta de l'Hostal dels Ossos

UN PUNT D'HISTÒRIA:

Hostals i barbers

Col·leccionable **núm. 5**

Edita: COMISSIÓ DE FESTES DE BATET DE LA SERRA i JUNTA VEÏNAL DE BATET DE LA SERRA

El primer objectiu era parlar dels hostals que hi havia hagut a Batet des de fa uns cent anys fins als nostres temps. Curiosament, però, parlant amb la gent gran del poble hem constatat que sovint aquest servei estava molt lligat amb el de la barberia.

Cal dir que quan parlem d'hostals a Batet s'entén que eren cases on s'hi anava a prendre una beguda, a jugar a cartes o que eren simplement punt de trobada. Mai un lloc per anar-hi a dormir.

Com que és molt difícil establir l'antiguitat d'aquells establiments, els ordenarem per la seva situació. De manera que començarem pels de dalt de tot: La Maiola i Can Sila, tots dos molt propers a l'església de La Trinitat.

Aquella era una zona molt concorreguda tant per la missa, i en aquest sentit els hostals servien per allargar la xerrada quan se'n sortia, com pels diferents actes que se celebraven a la plaça, sobretot per la festa.

La Maiola era un petit hostel on bàsicament s'hi anava per a fer un beure i on també es tallaven els cabells i s'afaitava. Va estar obert fins als anys 80.

A Can Sila, per la seva banda, a part de prendre una beguda, s'hi anava a jugar a cartes i fins i tot s'hi podia fer algun àpat.

Celebració a l'era de Can Sila

A més era un lloc on també s'hi concentraven molts altres serveis: barberia, agutzil, correus i, fins i tot, una petita botiga. Al capdavant de totes aquestes activitats hi havia en Joan Vergés que n'era el masover. Quan aquest es va casar amb la Maria l'empenta per tirar endavant encara es va incrementar. El matrimoni va comprar un terreny molt a prop per poder construir-hi una casa i tenir el seu propi negoci. Va ser llavors, a principis del 1954, que es va construir l'actual Can Vergés. I com que en Joan era conegut com a en Sila és per això que molta gent, sobretot d'Olot, ara encara en diu Can Sila de Can Vergés.

Família de Can Vergés, amb la casa no acabada del tot, però ja hi vivien i el restaurant era obert

El nou edifici es va construir pensant en fer-lo servir no només com hostal, si no també com a restaurant i molt aviat s'hi van començar a fer casaments, batejos i tota mena de celebracions.

Àpat del casament d'en Sidro i la Carme de La Carrera servit a Can Vergés

A Can Vergés també hi havia una petita botiga on s'hi podia trobar una gran varietat de productes: escombres, cordons de sabates, colònia, vi i oli a granel i, fins i tot, diversos comestibles. S'hi continuava anant a jugar a cartes i a berenar. Quan van sortir els primers televisors, a començaments dels 60, de seguida en van posar un i aquest va servir de reclam per a la gent de Batet que hi anava a veure el futbol, els toros i altres programes, com ara el "Reina por un día" que s'emetia els diumenges per la tarda.

Tornem a **Can Sila** perquè, quan la família Vergés en va marxar, s'hi van instal·lar uns nous masovers que van continuar fent d'hostal i de barberia. Encara més endavant aquests van ser substituïts per una altra família que va mantenir els mateixos serveis tot i que llavors el barber venia del Torn i només hi treballava els caps de setmana. Quan, a finals dels 60, aquests també deixen la casa, els nous masovers pleguen de fer d'hostal i tan sols es dediquen a pagès.

Per altra banda, al voltant del 1940 i fins aproximadament el 1950, a **Mas Roure** també feien d'hostal. Hi havien anat a viure els pares de la Rosalia Bartrolí, en Josep i la Consol, que van saber aprofitar la situació de la casa: era a tocar del camí ral. Un camí transitat no només pels veïns de Batet si no per tota la gent que anava de la Miana cap a Olot. Segons havia explicat la Consol a la seva filla, era un lloc on s'hi anava a fer la partida de cartes, a prendre un beure... i fins i tot s'hi havia arribat a fer ball. Es veu que la gent de la Miana sovint hi parava a menjar. En Josep Casamitjana, nascut a la Comadevall, recorda d'haver-hi anat en època de Quaresma per passar l'estona entre mig dels diferents actes litúrgics programats.

Molt més recent, el 1983, i també en la part alta de Batet es construeix una casa nova en el sector de la Masó, la planta baixa de la qual es destinarà a restaurant: el **Restaurant Font Faja**. En Jaume de la Masó, després d'haver estat treballant fora, torna a Batet amb la seva esposa Lolita. Aquesta al cap de poc va enviuadar i va decidir obrir el restaurant que va regentar fins al 2007.

Ara ens desplaçem cap al sector de baix de Batet: el més proper a la carretera de Santa Pau. Curiosament hi ha la casa anomenada **Hostal del Plans** que, malgrat el seu nom, cap dels entrevistats recorda haver-la vist funcionar com a hostal.

On sí es recorda que n'hi havia hagut un és a **Ca la Coixa**. Cap a l'any 1934, aproximadament, hi van anar a parar uns masovers que tenien un ramat de cabres i es dedicaven, sobretot, a la cria de cabrits. Aquests complementaven l'economia familiar venent oli i vi a granel i, segons diu l'Enrica de Can Ramon, també hi servien cervesa i graciososa. Per la festa feien ball a l'era, amb la música d'un acordionista, i es veu que hi anava molta gent. Aquesta família, ,

va haver de marxar a França, amb els fills petits, al cap de pocs anys avorrits per la “màgia” que els feien. Els buidaven el vi dels bocois, els tiraven coses per la xemeneia, etc.

A Ca la Coixa no hi havia barber però sí n’hi havia un a la casa veïna: a **Can Ramon**. Tot i que allà en Pitu només tallava els cabells als veïns i coneguts. Mai es va establir oficialment com a barber.

Continuant en aquest sector arribem a l’**Hostal dels Ossos**. Inicialment era una casa molt petitona fins que un dia s’hi va poder fer una ampliació – l’actual Hostal dels Ossos – que va quedar adossada a l’antiga construcció. D’aquesta manera se’n podien treure dos lloguers. Durant una època hi va haver dos masovers: els que feien d’hostalers – i aquests també afaitaven i tallaven els cabells al primer pis – i els de la casa del costat que tenien una fusteria en els baixos.

L’Hostal dels Ossos continua ben actiu.

Interior de l’hostal dels Ossos
(extreta del fons de l’Arxiu
comarcal de la Garrotxa)

Hostal dels Ossos (foto dels anys 50 extreta del llibre d’Enric Genóher)

Als inicis dels anys 50 del segle passat, i tirant un xic més amunt cap a Santa Pau, en Fidel Vila va construir un edifici de planta baixa que més endavant es convertiria en el restaurant **Can Fidel**. En un principi aquest servia de fusteria, d'hostal i de barberia i, segons la Teresa Llagostera (la seva esposa), l'arrendada va ser molt dura. Quan recorda la precarietat de les condicions en què treballaven en aquells temps se'n fa creus. Era un edifici tant "senzill" que algun hivern de fred fins i tot se'ls havien glaçat els sifons. No tenien aigua corrent i l'havien d'anar a buscar a la cisterna de Cal Mestre. Així que van poder, van construir una cisterna pròpia i això ja va ser una gran millora. Pel que fa a l'electricitat també era escassa, pràcticament no els arribava el corrent. A l'estiu havien de mantenir les begudes en fresc dins un bufador que hi havia a dins i, a més, s'arribaven fins a Olot amb bicicleta per anar a buscar barres de gel al pou de glaç. La Teresa també ens explica que tenien un foc de carbó molt petit i aquest tant servia per a fer el cafè, que feien amb una olla, com per coure la carn que alguns homes es portaven. Més endavant van comprar una cuina econòmica i això va ser un gran avenç ja que fins i tot tenia forn i permetia cuinar dues coses alhora.

De mica en mica van anar ampliant l'edifici i l'activitat. També oferien el servei de barberia i tenien clients que anaven a afaitar-se cada dia perquè en aquella època eren molt pocs els homes que tenien els estris per fer-ho a casa seva.

Interior de Can Fidel en els seus inicis. La porta que es pot veure donava al quartet de la "barberia".
(Foto cedida per la Teresa Llagostera)

Pel que fa a la botiga també va arribar a oferir un servei molt rellevant: venien sabó, sucre a granel, oli, xocolata, galetes, begudes i productes frescos com tomates i carn.

Quan va aparèixer el televisor ràpidament van procurar tenir-ne un. Molta gent hi anava per a veure pel·lícules, futbol, etc. Curiosament recorden la gran audiència que va tenir la notícia de l'assassinat de Kennedy.

En alguna ocasió havien organitzat ball en el que ara és l'aparcament del costat del restaurant i per a controlar l'entrada feien tot un tancat perimetral amb gòdues.

Amb el pas del temps Can Fidel ha canviat diverses vegades de nom. Així l'hem conegut com **Ca La Guapa**, **El Follet** i, actualment, com **Arroserria S'Olivera**.

Continuant amb el sector de Batet que toca a la carretera Santa Pau hem de dir que al costat de Can Fidel un bon dia s'hi va instal·lar la fusteria Collmalivern i que, al cap d'un temps, una part del local es va adequar com a bar. Això va ser a principis dels anys 90, s'anomena **Cal Fuster** i actualment encara està en actiu.

I per acabar, el més recent de tots, malgrat que ja fa uns 27 anys que es va obrir. Al **Càmping La Fageda** hi ha un restaurant com a servei complementari que està obert a tothom i no només per als campistes.

Conclusió, a Batet, els hostals continuen ben actius però els barbers s'han extingit.

Cronologia. Algunes de les dates són aproximades, segons recull oral

La Maiola (anys 80) l'últim de tancar la barberia

Can Sila (es desconeix els inicis però va ser hostel fins a finals dels 60)

Mas Roure (aproximadament 1940 – 1950)

Can Vergés (inici 1954 i encara està en actiu)

Restaurant Font Faja (desembre 1983 – 20/01/2007)

Ca La Coixa (inici cap al 1934, el final es desconeix amb exactitud)

Hostal dels Plans (es desconeix en quina època havia estat hostel)

Hostal dels Ossos (es desconeix amb exactitud quan es va iniciar l'activitat i actualment en plena activitat)

Can Fidel (principis dels 50 i encara actiu)

Cal Fuster (inici: principi dels anys 90 i encara en actiu)

Restaurant Càmping La Fageda (inici 1992)